

Криви ще излязат сметките на някои управляващи, че ще могат да замажат очите на Европейската комисия или че ще успеят да заобиколят економите на общността. Те са достатъчно ясни и строги, а със санкциите за нарушаването им не са се разминавали дори страни като Франция и Италия. Едва ли ще отминат и нашата държава, ако управниците ни продължат да си затварят очите за очевидни беззакония.

През миналата година Министерството на околната среда изключи зоната „Рила Буфер“ от списъка на предложените от БАН територии за включване в европейската екологична мрежа НАТУРА 2000. И докато Европейската комисия продължава да анализира списъка с предложения, една офшорка се опитва да получи разрешение за изграждането на грандиозен ски курорт на териториите на „Рила Буфер“ и на Национален парк Рила. Проектът под названието „Паничище - Езерата-Кабул“ се прочу в публичното пространство.

След множество жалби и питания от страна на неправителствени организации, както и на западните евродепутати Маргарете Аукен и Елс де Грюн за мащаба на строежите и за причините „Рила Буфер“ да бъде изключена от НАТУРА 2000, през тази седмица комисарят по околна среда Ставрос Димас оповести писмено становище по проблема. То беше в отговор на питане на гореспоменатите депутати за съдбата на „Рила Буфер“. Според текста на писмото в момента се извършват експертни анализи и ако те установят, че предложенията от българската страна защитени територии не са достатъчни, комисията може да поиска включването на „Рила Буфер“ в мрежата. Решението за

това ще бъде взето на биогеографските семинари на Еврокомисията през юни. Според европейското законодателство, докато тече преходният период, България е длъжна да третира „Рила Буфер“ като защитена зона и да опазва животинските видове и местообитанията им според тези стандарти. Българската администрация се прави, че не съществува проблем, а има съвсем реална опасност да последват солени глоби за България на един по-късен етап. Неведнъж учените са изказвали мнение, че „Рила-Буфер“ трябва да бъде включена в екологичната мрежа, тъй като в нея попадат редица видове, за чието местообитание сме длъжни да осигурим определена площ в рамките на НАТУРА 2000. Евентуално изграждане на ски курорт ще унищожи приоритетни местообитания на защитени видове в нарушение на Директива 79/409/ЕИО за птиците и Директива 92/43/ЕИО за хабитатите, категоричен е Александър Дунчев от Асоциацията на парковете в България.

През тази седмица официални представители на „Рила спорт“ се опитаха да убедят обществеността в

екологичността и законността на новото издание на проекта си за ски курорта „Паничище Езерата Кабул“, който през 2006 г. бе отхвърлен от Министерството на околната среда и водите. Инвеститорите възнамеряват да вложат като начало над 140 млн. лв. с амбицията да превърнат обекта в „една от 10-те най-предпочитани туристически дестинации в Европа“.

Курортът ще разполага с около 100 км ски писти, с три сноуборд парка, с три трасета за бегови дисциплини, стрелбище за биатлон и детски зони. Плановите на „Рила спорт“ включват изграждането на хотели с около 10 000 легла, които ще се намират най-вече в местността Па-

обекти - пистите“. Това според него било разрешено от Плана за управление на Национален парк Рила.

Подобно тълкуване обаче, според някои експерти, е изцяло извадено от контекста на плана. Според документа, основна цел на парка е „поощряване на пешеходния туризъм и индивидуалното съприкосновение с природата“. А по логиката на инвеститора излиза, че в Националния парк Рила могат да се строят и всевъзможни хотели, мотели и вилни селища, кафе-сладкарници и барове, защото те също са туристически обекти съгласно Закона за туризма.

Инвеститорите твърдят, че само ще утъпкват снежни площи за пистите. Екологите контрират, че това

„Рила спорт“ вече изгражда лифт и разширява пътя от Паничище към хижа „Пионерска“ на ръба на закона.

ДЪЛБОКА ОРАН ЗАПЛАШВА ПАНИЧИЩЕ

Евентуалното изграждане на ски курорт ще обезобрази местността Паничище, както това се случи вече и в Пирин.

ничище. Ски пистите пък ще могат да се ползват от 30 хиляди скиори. По думите на изпълнителния директор на „Рила спорт“ Славейко Стайков амбицията на компанията е не само да построи няколко петзвездни хотели, а да превърне целия район в „петзвезден“, за да бъдат привлечени по-богати туристи.

След упорити въпроси на журналисти Славейко Стайков обясни, че зад „Рила спорт“ АД стои международната компания „Рилстоун трейдинг бизнес корпорейшън“ (с дял от 99% в нея), по думите му - с над 10-годишен опит в областта на енергетиката. Според ДАКСИ „Рилстоун“ е офшорна компания, регистрирана на Вирджинските острови (без данни за собственика, разбира се). Другият акционер в „Рила спорт“ (с 1% участие) е Тихомир Трендафилов, който е бил синдик на КАПИТАЛБАНК, когато тя бе обявена в несъстоятелност.

Големият проблем от екологична гледна точка е, че 80% от планираните ски писти и съоръжения попадат директно на територията на Националния парк Рила. Според Стайков ставя дума за „лифтове, които са обслужващи съоръжения към тези туристически

противоречи на Закона за устройството на териториите, които категорично определят ски пистите като строителство и ако нямат съответното разрешение за това, не могат да бъдат категоризирани. Това се вижда и от писмо на дирекцията на Националния парк Рила от юни 2007 г. до кмета на Сапарева баня: „Тук (б.а. на територията на парка) може да се изградят пътеки за преходи за ски (Раздел II т.4.3., подточка I - 6), което е много различно от ски писта и ски път“.

„Рила спорт“ възнамерява да вземе на концесия само бъдещата ски зона, но това пък, според председателя на Асоциацията на парковете в България Тома Белев, е недопустимо, защото противоречи на разпоредбите на Закона за концесиите, които изискват на концесия да се отдава целият обект, представляващ изключително държавна собственост (в случай целият Национален парк Рила). Така че предприемачите или трябва да вземат на концесия целия парк (което звучи, меко казано, абсурдно), или трябва да бъде променен Законът за концесиите.

Не по-маловажен е и фактът, че голямата част от

планираните ски писти (около 85%) влизат в т. нар. многофункционална зона на парка, но в нея е категорично забранено да се изградят подобни съоръжения. Според природозащитниците по-голяма част от другите 15% се намират в т. нар. зона за интензивен туризъм, където е позволено да има образователни или информационни обекти от рода на информационни табла, кътове за отдих, заслони и други, но не и ски писти.

Фрапиращо е обстоятелството, че за изграждането на курорта трябва да бъдат изсечени 4.64 хектара от горския фонд на парка. Според предприемачите това е незначителна част от всичките 53 000 хектара гори, с които паркът разполага. Една проста калкулация обаче показва, че става дума за почти 10 000 дървета (около 2000 на хектар). Рязането им е в нарушение не само на българското законодателство, но и на нормите на НАТУРА 2000, от която паркът със сигурност ще стане част, твърдят екологите на свой ред.

През миналата година Италия бе осъдена и глобена за доста по-леко нарушение - изсичането (в разрез с цитираните директиви за птиците и за местообитанията) на 2500 дървета. Само дето ако се стигне дотам, потърпевшият определено няма да е „Рила спорт“, защото Брюксел ще съди държавата, а не самите нарушители. Което означава, че санкциите ще са за сметка на данькоплатците.

Тревожно обстоятелство е и че проектът вече пуска пипалата си и върху резервата Скакавица. Там по думите на инвеститорите те ще ползват вече изградена ски писта и ще

построят към нея влек. Според екологите обаче разпоредбите на Закона за защитените територии забраняват подобни дейности в резервата. Според председателя на Асоциацията на парковете Тома Белев въпросната отсечка всъщност е прокарана преди години оголена просека, която реално никога не е била писта. Още повече че липсват каквито и да е съоръжения, присъщи на подобен обект. По думите му промените в проекта „Паничище Езерата Кабул“ са чисто козметични и все още не са съобразени с Плана за управление на Националния парк Рила, както бе и в предишният проект на „Рила спорт“ от 2006 г. и той бе отхвърлен от МОСВ.

В този ред на мисли едва ли е особено успокоително уверението на представителите на „Рила спорт“, че няма да строят на територията на Рилските езера. Още преди години години Българската асоциация по ски свободен и екстрем стил (БАССЕС) предупреждаваше, че те са крайно неподходящи за изграждане на ски терен заради неблагоприятните метеорологични условия от рода на чести лавини и мъгли. В случая предпазните мерки, като мрежи например, едва ли са сигурна защита.

Засега инвеститорите очакват да получат положителна екологична оценка на проекта си от МОСВ, както и приемането на общия му устройствен план от общината. След това ще кандидатстват и за концесия за ски пистите. Хората от „Рила спорт“ вероятно не се съмняват, че ще получат разрешение, защото от година и половина са ангажирали и международната компания Ecosign Mountain Resort Planners Ltd. с „усъвършенстването“ на проекта.

Между специалистите се концентрира и друг проблем - не е правен анализ как инвеститорските щения на „Рила спорт“ ще се отразят в по-далечна

перспектива на водоприемачата деривация „Джерман Скакавица“, която попада точно под пистите. Нейните води се вливат във водосбора на Бели Искър, а оттам през едноименния язовир стигат до чешмите на софийци. До 2010 г. над водовъзвращащата трябва да се изградят санитарно-охранителни зони. Те ще включват части от пътя Паничище - хижа Пионерска, който в момента община Сапарева баня и „Рила спорт“ разширяват недотам законно. („БАНКЕРЪ“ подробно описа законовите нарушения в брой 14.) При положение че 30 хиляди души газят покрай водооградната зона, ще става ли за пиене водата за софийци? Но, както се казва, „който каквото сам си направи, друг не може да му го направи“. Държавата - с тоналното си бездействие спрямо разтегливите тълкувания на законите, повечето граждани - с безразличието си, а жителите на Сапарева баня с това, че се оставят да бъдат манипулирани от съмнителни обещания за бъдещо богатство.

И накрая: как Единбург например може да печели 80 млн. паунда само от един фестивал на гайдите, а ние не можем да използваме природното си богатство в естествения му вид? И трябва ли да допуснем превръщането му в петзвездна зона, за да могат разни хора да си пълнят джобовете?! Едва ли си струва да коментираме утешителното, но мъгълно предложение на инвеститорите за създаването на екофонд. Той щял да подпомага реализацията на екопроекти на територията на Паничище. На фона на евентуалните и необратими щети за нашата природа и най-вече като си припомним колко много такива уверения сме чували - това май са приказки за наивници. Някои от нас може и да са такива, но Европейската комисия - със сигурност не е.

Веселина Андреева